

ОСНОВНІ ЗАСАДИ ТА ОСОБЛИВОСТІ СКЛАДАННЯ І ПОДАННЯ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ЧЕРЕЗ ЕЛЕКТРОННУ ПЛАТФОРМУ

BASIC PRINCIPLES AND FEATURES OF DRAWING UP AND SUBMITTING ENTERPRISE REPORTS THROUGH AN ELECTRONIC PLATFORM

УДК 657.1

DOI: <https://doi.org/10.32782/infrastruct70-32>

Одношевна О.О.

к.е.н., доцент,
доцент кафедри обліку,
оподаткування та управління
фінансово-економічною безпекою,
Дніпровський державний
аграрно-економічний університет

Чернецька О.В.

к.е.н., доцент,
доцент кафедри обліку,
оподаткування та управління
фінансово-економічною безпекою,
Дніпровський державний
аграрно-економічний університет

Губарик О.М.

к.е.н., доцент,
доцент кафедри обліку,
оподаткування та управління
фінансово-економічною безпекою,
Дніпровський державний
аграрно-економічний університет

Odnoshevna Olga

Dnipro State Agrarian
and Economic University

Chernetska Olga

Dnipro State Agrarian
and Economic University

Gubaric Olga

Dnipro State Agrarian
and Economic University

У статті розглянуто сучасні вимоги сьогодення при веденні фінансово-господарської діяльності більшості вітчизняних підприємств та організацій передбачають використання сучасних автоматизованих засобів зв'язку через налагоджені платформи електронного документообороту. Сучасний ринок пропонує безліч електронних продуктів, які можуть задовольнити потреби будь-якого споживача, враховуючи при цьому специфіку його діяльності. Так при виборі окремо взятої електронної платформи, доцільно провести ретельний моніторинг пропозицій електронних продуктів, представлених на ринку та підібрати саме той, який би щонайкраще відповідав вимогам окремо взятого підприємства. Слід констатувати, що підходящий режим автоматизації дозволить в разі підвищити рівень ефективності роботи господарства.

Ключові слова: електронний документообіг, ефективність, сільськогосподарське підприємство, автоматизація.

The article reveals the modern requirements of today's financial and economic activities of most domestic enterprises and organizations, which involve the use of modern automated means of communication through established electronic document management platforms. Let's note, that the direct level of efficiency of an individual enterprise depends on the chosen system of automation of the production process. The modern market offers many electronic products that can satisfy the needs of any consumer, taking into account the specifics of his activity. That's why, when you will choose an individual electronic platform, it is advisable to conduct a thorough monitoring of electronic product offers presented on the market and choose the one that would best meet the requirements of an individual enterprise. It should be stated that a suitable automation mode will allow to increase the level of farm efficiency several times. During writing the article, was analyzed the works of many domestic and foreign authors. After carefully monitoring the offers on the electronic products market, we suggest stopping at the electronic platform «Sonata». This product includes the full range of opportunities for conducting financial activities, compiling and submitting reports to state authorities. Sonata also provides an opportunity to easily switch from another electronic platform. You can simply import the necessary information. In the proposed program, it is possible to choose the taxation system, the list of necessary reports, the list of necessary government agency, the list of partners and employees. With the help of the calendar module, you can set a reminder that it is time to make and send the necessary report. This function is very useful as it minimizes the possibility of late reporting. The function of dividing counterparties into subspecies is very convenient, so they can be divided into buyers, suppliers, creditors and others. It should be concluded that the use of the electronic program "Sonata" will allow any modern enterprise to reach a new level of work. Namely, to conduct one's activity easily, in a timely manner and in accordance with the laws of Ukraine.

Key words: electronic document management, efficiency, agricultural enterprise, automation.

Постановка проблеми. Сьогоднішні тенденції здійснення фінансово-господарської діяльності у ряді вітчизняних господарств, передбачають використання таких передових технологій, як електронний документообіг, електронний підпис, автоматизація бухгалтерського обліку, ІТ можливості при складанні планів роботи. Сучасна проблематика запровадження тотальної цифровізації передбачає ряд передумов, зокрема:

- доволі висока вартість підходящого програмного забезпечення;
- розгалуженість асортименту електронних програм та засобів;
- проблематика стосовно синхронізації власного електронного продукту із аналогами, якими користуються контрагенти;
- недостатня якість інтернет-забезпечення через особливості територіального розміщення;
- небажання працівників переходити на новий рівень здійснення діяльності через небажання вчитись чомусь новому;

– консерватизм та повільність у роботі, що викликає труднощі до адаптації при роботі із сучасними програмними засобами, які є досить швидкими і вимагають повної концентрації, особливо на початкових етапах користування;

– найголовнішим аспектом впровадження електронної платформи складання звітності є сучасні вимоги законодавства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Провівши дослідження сучасної ситуації на українському ринку стосовно ведення складання та подання звітності, було підсумовано наступне. Зокрема, більшість економістів, науковців та провідних фахівців в обраній галузі, пропонують до впровадження саме електронні продукти для складання звітності. Такі автори, як Шквір В. Д., Сусіденко В. Т., Бруханський Р. Ф., а також Кулинич М. Б. у своїх працях детально розкривають методику ведення обліку в умовах цифровізації.

Постановка завдання. Метою написання статті є розгорнута презентація сучасного способу

ведення фінансової діяльності, складання та подання звітів за допомогою сучасних електронних програм. З огляду на проведені раніше дослідження ринку, зазначимо, що обрана тематика включає ряд проблемних аспектів, які потребують додаткового аналізу та розробці конкретних шляхів їх вирішення. Констатуємо, що обрана тема є цікавою, актуальною та потребує подальшого дослідження.

Виклад основного матеріалу дослідження. Оцінка сучасної ситуації в економіці та зважаючи на законодавчі вимоги, щодо ведення, складання і подання звітності, зазначимо, що неодмінною складовою є використання саме електронної платформи. Сьогодні представлено безліч варіантів ведення та подання звітності через електронні продукти, проте вважаємо за доцільне зупинитись на популярній програмі «Соната» [4].

За для більш ретельного аналізу особливостей даного електронного продукту, пропонуємо до перегляду основні його можливості. Зокрема, Соната – це популярна програма для електронної звітності. Головною її перевагою є можливість звітуватись не лише в податкової службі, а ще й перед фондом соціального страхування та перед

органами державної статистики. Даний факт є великою перевагою перед іншими аналогами. Пропонуємо схематичне зображення головних можливостей «Сонати» (рис. 1).

Згруповані вище дані свідчать про те, що сучасний електронний продукт «Соната» є дуже зручним та повністю відповідають вимогам сьогоденного ведення фінансово-господарської діяльності. Програма має дуже зручний інтерфейс та навігаційну панель, яка включає наступний ряд вкладок, зокрема: звіти, податкові накладні, звірка ПДВ, акцизні накладні, товарно-транспортні накладні, квитанції, журнал, довільне підписання, а також календар. Зважаючи на перелік можливостей, зазначимо, що даний продукт доречний для впровадження і роботу [1].

За для коректного використання продукту Соната, а саме ведення, складання та подання електронної звітності, необхідно скласти та відправити до відповідних контролюючих органів спеціальні документи. Тобто всі контролюючі органи, перед якими ваше підприємство звітує має отримати свій пакет спеціальних документів. Після внесення змін Міністерством фінансів України, щодо обміну електронними документами, значно

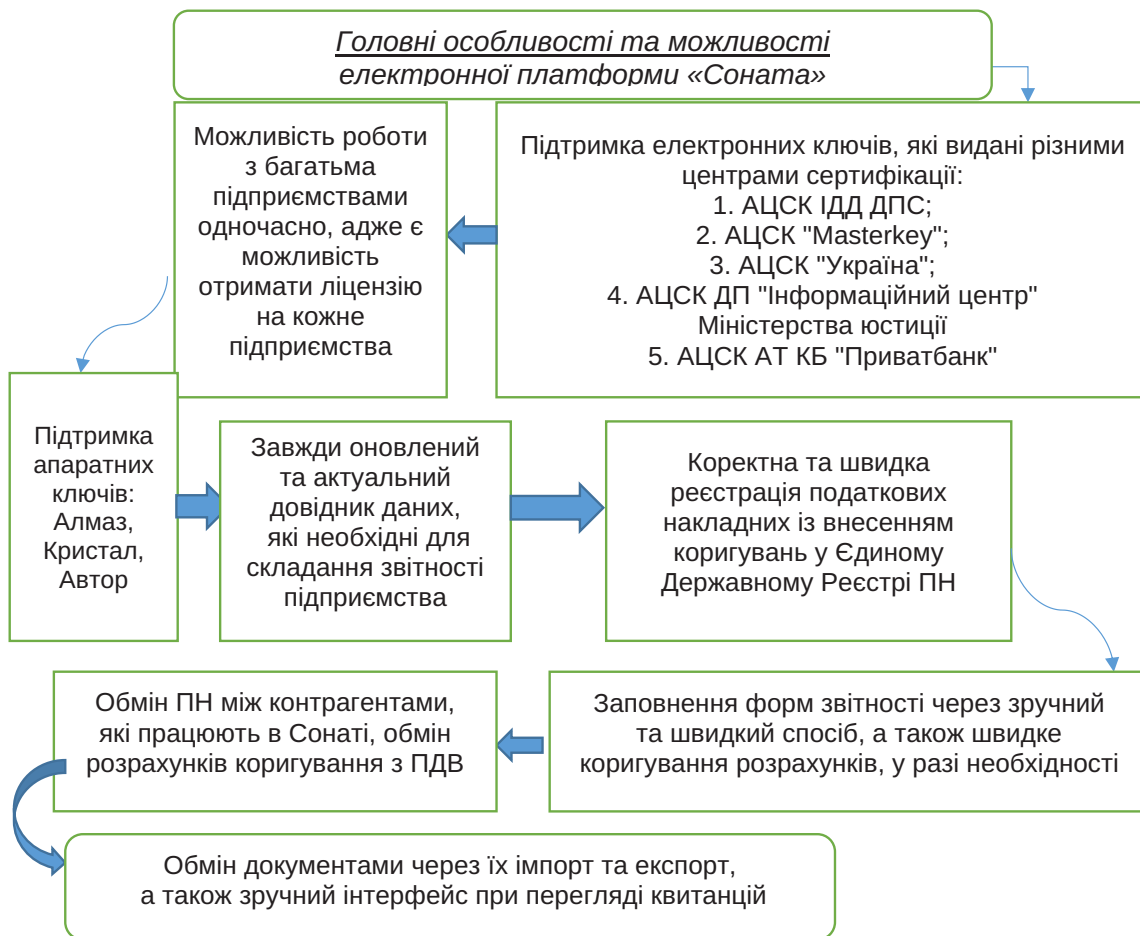

Рис. 1. Спектр можливостей електронної платформи Соната

Джерело: власна розробка

спростилась процедура їх обміну. Відтепер підприємство може відразу подавати звіти без попереднього надсилання Заяви про приєднання. Наступним кроком для подальшого успішного користування програмою є надання інформації щодо електронного цифрового підпису. Так, керівництво підприємства складає електронний документ «Повідомлення про надання інформації щодо електронного цифрового підпису». Даний документ має містити наступну інформацію: ПІБ працівника, реєстраційний номер облікової картки платника податків, номер та серія (за наявності) паспорта, посада, тип підпису. Під типом підпису мається на увазі керівник, Головний бухгалтер, перший заступник тощо. Після виконання необхідних умов переходу на користування електронною платформою Соната, доцільно зупинитися на особливостях налаштування профілю підприємства. Так Соната надає ряд можливостей, зокрема після першого використання програма пропонує створити профіль або імпортувати вже існуючий з інших програм електронної звітності. Також програма дає можливість, створюючи новий профіль, імпортувати вже існуючий, який створений іншими копіями Сонати. Для реєстрації підприємства необхідно ввести код ЄДРПОУ або ІНН власника (засновника).

Після того, як програма підтягне підприємство, буде запропонований майстер налаштувань профілю, який дозволить ввести назву підприємства та інші необхідні для подальшої роботи дані. Слід звернути, що після введення коду ЄДРПОУ, повторно його змінити буде неможливо. Зазначимо, що саме за таким принципом працюють інші електронні програми складання та подачі звітності підприємства [4].

Електронна платформа включає в себе можливість вибрати зі списку державних установ та організації саме ті, до яких вашому підприємству слід надсилати звіти по фінансово-господарській діяльності. Основними серед них являються: Державна фіскальна служба, Пенсійний фонд, Фонд соціального страхування, Державний комітет статистики України та інші. Отже після ознайомлення зі списком установ та організацій, слід проставити галочки саме на ті організації, куди необхідно звітуватися.

Алгоритм переходу на електронну систему складання та подання звітності представлений на рисунку 2.

Доцільно підкреслити, що обов'язковим при проведенні налаштувань господарства є введення коду інспекції Фіскальної служби, до якої будете звітувати, а після цього обрати систему оподаткування, на якій знаходиться підприємство (загальна чи спрощена). У випадку, якщо підприємство знаходиться на спрощеній системі оподаткування,

слід поставити позначку напроти конкретного підвиду, зокрема:

- єдиний податок;
- фіксований податок для сільськогосподарського виробника;
- неприбуткова організація.

Слід також звернути увагу, обов'язково проставити позначки напроти пунктів по додатковій інформації, а саме наявні наймані працівники (звісно, якщо підприємство не знаходиться на 1-й групі єдиного податку), а також наявність касового апарату [8, с. 241].

Наступною особливістю є можливість вказати відділення Держстату та Пенсійного фонду, а потім реєстраційну інформацію вашого підприємства: КОПФГ, КОАТУУ, КОДУ та КВЕД. Також Соната дає можливість вибрати сукупність звітів, які необхідно буде складати та надсилати. Поряд з цим можна зробити налаштування календаря, що є дуже зручним, адже заздалегідь будуть спливаючі вікна з нагадуванням, про наближення термінів складання та подачі кожного окремого звіту.

Особливістю використання саме електронних програм складання та подання звітності будь-якого підприємства, незалежно від форми власності та специфіки діяльності є процес підтягнення особистого електронного ключа директора або фізичної особи підприємця. Даний електронний ключ повністю замінює фізичний підпис та печатку підприємства, адже у своєму коді шифрування містить необхідну інформацію про ідентифікацію підприємства.

Даний ключ або іншими словами електронний цифровий підпис (ЕЦП) можна придбати в атестованих центрах сертифікації ключів. Перелік цих центрів доволі розгалужений, адже повністю відповідає вимогам та специфіки діяльності підприємства, установи чи організації будь-якої форми власності [7, с. 573].

Слід зазначити, що для більшості комерційних підприємств, а також приватних підприємців є АЦСК «Україна», та Акціонерне товариство Комерційний банк «ПриватБанк». Обираючи послуги ПриватБанку, отримати електронний ключ можна легко через електронний додаток «Приват 24» не виходячи з дому, ви отримуєте електронний цифровий підпис, яким в подальшому будуть підписуватися необхідні звіти. ЕЦП представляє собою зашифрований файл ключа (Key-6.dat або *.ZS2) з паролем до нього та відповідний сертифікат (або два сертифікати) з розширенням .cer. Вони надаються центрами сертифікації ключів зазвичай на змінних носіях (дисках, флешках). Соната також дозволяє переглядати інформацію про підприємство, яка представлена у реєстрах Податкової служби, Держстату, а також у Пенсійному фонді, де міститься повна інформація про ЄСВ.

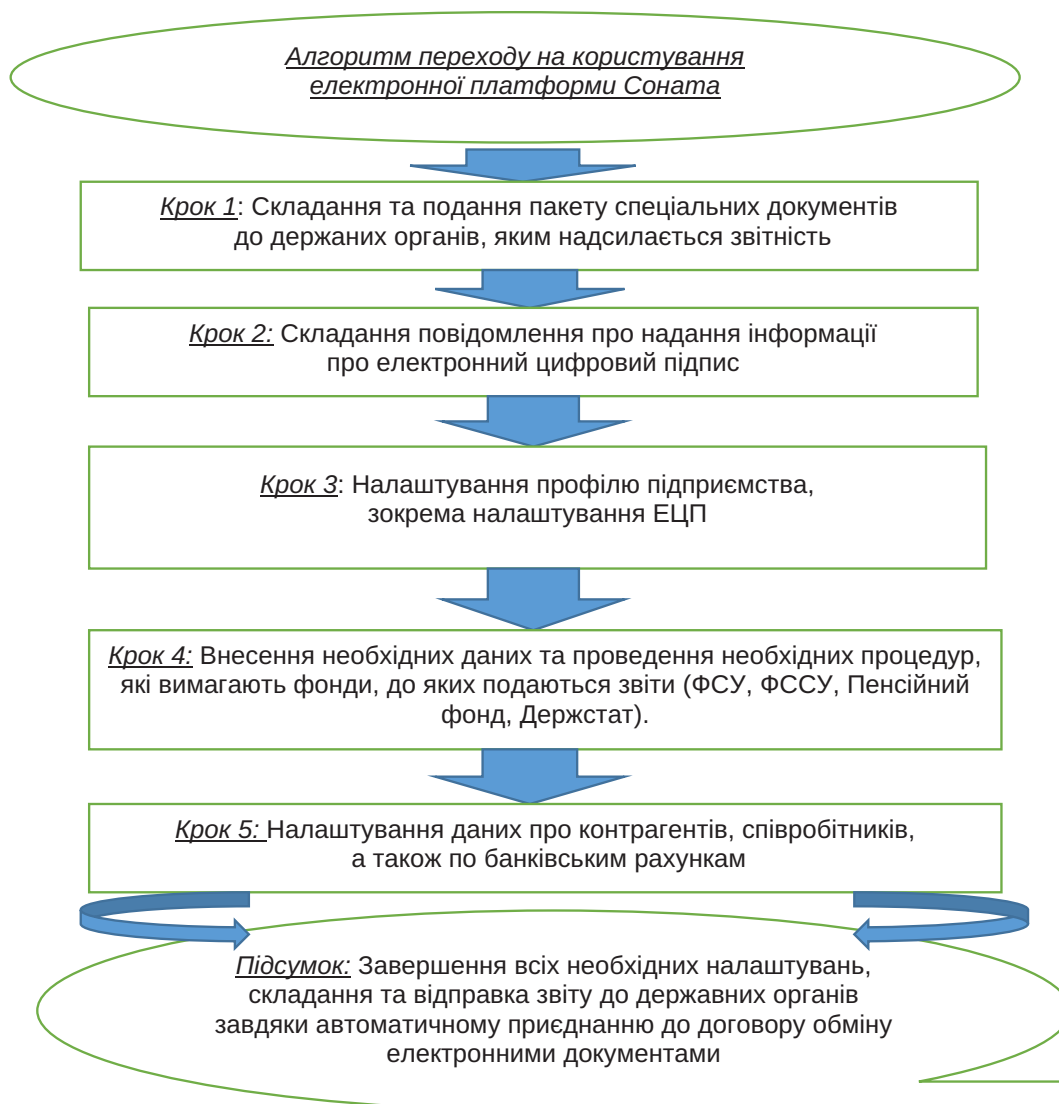

Рис. 2. Алгоритм переходу на систему електронного складання та подання звітності

Джерело: власна розробка

Наступною особливістю електронної платформи Соната є можливість додати каталог контрагентів та працівників підприємства. Дану процедуру можна провести через імпорт із уже створених довідників з інших профілів. Стосовно контрагентів, дуже зручним є той факт, що можна розподілити їх за видом (постачальники, підрядники), ввести необхідні реквізити партнерів, а також можливість швидкого обміну податковими накладними, що значно прискорює фінансово-господарський процес.

Аналогічним за інтерфейсом у сонаті є вкладка «Працівники». Вікно додавання/редагування працівників містить дві вкладки із загальними параметрами та даними ЄСВ. Загальні параметри містять наступні елементи: прізвище, ім'я та по-батькові працівника, стать, код ДРФО (або серія паспорту) та наявність громадянства України, контактні дані, дата народження кількість дітей, ознака податкової

соціальної пільги. Зазначаються також дати прийняття працівника на роботу чи його звільнення, додаткові дані стосовно наявності спеціального стажу, трудової книжки, військового звання та ін.

Загалом констатуємо, що сучасна електронна платформа для ведення господарської діяльності, складання та подання звітності «Соната» відповідає всьому спектру сучасних вимог законодавства, значно полегшує процес отримання та внесення даних по господарству, контрагентам та працівникам та, найголовніше швидке складання та подання звітів до відповідних державних органів.

Висновки з проведеного дослідження. Провівши дослідження сучасного стану на ринку електронних продуктів ведення фінансово-господарської діяльності, а саме баланс між попитом та пропозицією на них, доречно зазначити, що електронна платформа «Соната» є підходящим варіантом для більшості підприємств. Підкреслимо,

що Соната є дуже зручною і легкою у користуванні програмою, має зрозумілий інтерфейс та швидко і своєчасно синхронізується із контрагентами. Із даним електронним продуктом, як великі підприємства, так і малі приватні підприємства зможуть вести діяльність, складати і подавати звіти до відповідних державних органів швидко, вчасно і без помилок.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Актуальні питання перевірки партнерів Актуальна добірка матеріалів від експертів LIGA ZAKON. URL: https://biz.ligazakon.net/news/215694_1-schnya-2023-bude-zaprovadzhenoelektronniyaudit-dlya-velikikh-platnikv-podatkv.

2. Кулинич М. Б. Документування як методичний інструментарій у бухгалтерському обліку: перспективи впровадження електронного документообігу. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2018. № 4(16). С. 148–154.

3. Кулинич М. Б., Жиленко Л. Поглиблення змісту об'єктів і методу бухгалтерського обліку в умовах цифровізації економіки. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2019. № 2(18). С. 128–135. DOI: <https://doi.org/10.29038/2411-4014-2019-02-128-135>.

4. Офіційний портал Державної фіскальної служби України. Програмне забезпечення «Спеціалізоване клієнтське програмне забезпечення для формування та подання звітності до «Єдиного вікна подання електронної звітності». URL: <http://sfs.gov.ua/elektronna-zvitnist/spetsializovane-klientske-program>.

5. Соната. URL: <https://sonatazvit.com.ua/uk>.

6. Фесенко В. В., Бойко А. В. Методичний підхід до консолідації фінансової звітності групи підприємств відповідно до вимог МСФЗ. *Галицький економічний вісник*. 2019. № 6 (61) С. 187–198.

7. Фесенко В. В., Тищенко А. О. Оцінка та аналіз податкового потенціалу підприємства на основі даних фінансової звітності. *Молодий вчений*. 2017. № 9 (49). С. 571–576.

8. Шквір В. Д. Інформаційні системи і технології в обліку та аудиті: підручник / В. Д. Шквір, А. Г. Загородній, О. С. Височан ; Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Національний університет "Львівська політехніка". Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2017. 399 с.

REFERENCES:

1. Aktualni pytannia perevirky partneriv Aktualna dobirka materialiv vid ekspertiv LIGA ZAKON [Topical issues of partner verification Topical selection of materials from LIGA ZAKON experts]. Available at: https://biz.ligazakon.net/news/215694_1-schnya-2023-bude-zaprovadzhenoelektronniyaudit-dlya-velikikh-platnikv-podatkv.

2. Kulinich M. B. (2018) Documentuvannya yak metoduchnuy instrumentariy u buhgalterscomu obliky: vprovadgennya elektronnoho dokumentoobigu. [Documentation as a methodological tool in accounting: prospects for the introduction of electronic document management]. *Economichnuy chasopus Shidnoukrainskogo natsionalnogo universutety imeni Lesi Ukrainku*, vol. 4, no. 16, pp. 148–154. (in Ukrainian)

3. Kulinich M. B., Gulenko L. (2018) Poglublennya zmistu obektiv i metidu buhgalterskogo oblicu v umovah tsufrovizatsii economicu. [Deepening the content of objects and the method of accounting in the conditions of digitalization of the economy]. *Economichnuy chasopus Shidnoukrainskogo natsionalnogo universutety imeni Lesi Ukrainku*, vol. 2, no.18, pp. 128–135. (in Ukrainian)

4. Programne zabezpechennja «Specializovane kljentsjke programne zabezpechennja dlja formuvannya ta podannja zvitnosti do «Jedynogho vikna podannja elektronnoji zvitnosti» [The specialized client software for formation and submission of the reporting in «A uniform window of submission of the electronic reporting»]. Oficijnyj portal Derzhavnoji fiskaljnoji sluzhby Ukrajinj. Available at: <http://sfs.gov.ua/elektronna-zvitnist/spetsializovaneclientske-program>.

5. Sonata. Available at: <https://sonatazvit.com.ua/uk>.

6. Fesenko V. V., Boyko A. V. (2019). Metoduchnuy pidhid do konsolidatsii finansovoi zvitnosti grupu pidpruemstv vidpovidno do vumog MSFZ [A methodical approach to the consolidation of financial statements of a group of enterprises in accordance with the requirements of IFRS]. *Galitskiy ekonomichnuy visnik*, vol. 6, (61) pp. 187–198. (in Ukrainian)

7. Fesenko V. V., Tishenko A. O. (2017). Otsinka ta analiz podatkovogo potentsialu pidpruemstva na osnovi danuh finansovoi zvitnosti [Assessment and analysis of the tax potential of the enterprise based on financial reporting data]. *Moloduy vchenuy*, vol. 9 (19), pp. 571–576. (in Ukrainian)

8. Shkvir V. D., Zagorodniy A. G., Vusochan O. S. (2017) Informatsiyi sistemuy i tehnologii v obliku i auditi. [Information systems and technologies in accounting and auditing]. Lviv: Lviv Polytechnic (in Ukrainian).